

کتابخانه حافظ

تاریخ

کتاب **الاصنام (تنکیس الاصنام)**، تاریخ پرستش عرب پیش از اسلام؛ ابومنذر هشام بن محمد کلی (وفات ۳۰۴ ق)، ترجمه‌ی محمدرضا جلالی نائینی، تهران، انتشارات سخن، ۱۳۸۵، ۲۷۸ ص.

این کتاب مثل همه‌ی آثار استاد دکتر جلالی نائینی (سناتور سابق و رییس سابق کانون وکلای دادگستری مرکز) قابل استفاده است و اکثر شماره‌های پیشین **حافظ** به مقالات عالمانه‌ی ایشان مزین بوده است.

تاریخ مردمان عرب؛ آلبرت حورانی، ترجمه‌ی فرید جواهرکلام، امیرکبیر، ۱۳۸۵، ۷۱۷ ص.

این کتاب جزء مجموعه‌ی کتاب‌های «فرهنگ دینی و اندیشه‌ی سیاسی» است و مولف آن آلبرت حورانی (۱۹۱۵-۱۹۹۳)، دانشیار فقید لبنانی تبار دانشگاه آکسفورد انگلستان بود. ترجمه‌ی فارسی این کتاب به قلم مترجم و نویسنده‌ی صاحب نام، فرید جواهرکلام (فرزند مرحوم استاد علی جواهرکلام از احفاد شیخ محمدحسن صاحب‌جواهر مولف **جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام**) است که خدمات او اخیراً در رادیو فرهنگ ضمن مصاحبه با چند تن از صاحب‌نظران (از جمله سردبیر **حافظ**) بازتاب یافت. در همین شماره‌ی **حافظ** هم مقاله‌ی بی‌از ترجمه‌های او را چاپ کرده‌ایم.

حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود، دعوت می‌کند که دو نسخه از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی «تهران - تقاطع فلسطین و انقلاب ساختمان مهر - شماره‌ی ۲ - کدپستی ۱۴۱۶۸ - دفتر ماهنامه‌ی حافظ» ارسال نمایند.

مهندس حجت‌حیدری

کلیات و فرهنگ‌ها

فرهنگ کامل فارسی؛ غلامرضا انصاف‌پور، چاپ ششم، جلد زرکوب، شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه، قیمت ۸۹۰۰۰، ناشر: انتشارات زوار. فارسی یکی از بزرگ‌ترین زبان‌های ایرانی‌ست که در قاره‌ی آسیا مقام و نفوذی یگانه دارد که هیچ یک از زبان‌های دیگر ایرانی به آن دست نیافته‌اند. حوزه‌ی گسترش این زبان از شمال شرقی به آسیای میانه و از مشرق به چین و از جنوب به تمام شبه‌قاره‌ی هندوستان و از مغرب به سراسر آسیای صغیر می‌رسد. و قرن‌ها زبان ادبی و درباری هندوستان بوده است. هم‌اکنون زبان رسمی دو کشور ایران و افغانستان را که پشتو نیز زبان دیگر آن است، فارسی‌ست که در کشورهای مجاور مانند پاکستان، هندوستان، عراق، تاجیکستان، قفقازیه کما بیش به فارسی تکلم و کتابت می‌شود. زبان فارسی در قواعد دستوری دنباله‌ی پارسی میانه است و با آن تفاوت چندانی ندارد. زبان فارسی نیز مانند هر زبان دیگری مخلوطی‌ست از زبان‌های مختلف که برخی از آن‌ها هم‌ریشه و خویشاوند دارد. و برخی به کلی از آن بیگانه‌اند. فرهنگ حاضر یکی از معتبرترین کتب فرهنگ زبان پارسی می‌باشد، به گفته‌ی مولف دارای هیچ‌جده مزیت، در عین حال مزیت‌ها و نوآوری‌های دیگر هم دارد.

از آن جمله دربردارنده‌ی هزاران واژه‌ی نوپیدای چند دهه‌ی اخیر و حدود دویست هزار لغت از لغات روز تا لغات متون و اعلام کامل فرهنگ فارسی و فرهنگ دری برای ملل ایران، تاجیک، افغان، خوارزم فارسی زبانان از بنگال و هند و پاکستان تا قفقاز و آسیای غربی و کُرد.

(فرستنده: بیژن تلیانی)

تاریخ منظوم و مثنوی (خلاصه‌ی بی از تاریخ جهان از بدو پیدایش انسان تا عصر حاضر)؛ صفیه مرقات خوبی «صانعی» (اختر)، تبریز، انتشارات هاشمی سودمند، ۱۳۸۴، ۱۵۳ ص.

تاریخ بیگدلی‌های خوزستان؛ مهدی بیگدلی، ناشر: تهران، سامان دانش، ۱۳۸۴، ۱۹۱ ص.

این اثر به بررسی تاریخ و پیشینه‌ی بیگدلی‌های استان خوزستان می‌پردازد که خود بخشی از ایل کهن سال و بزرگ بیگدلی - شاملو در فلات ایران هستند. کتاب در پنج بخش تنظیم شده است: ۱- منشاء نژادی و خاستگاه بیگدلی؛ ۲- چه‌گونگی حضور بیگدلی‌های خوزستان در صحنه‌ی سیاسی و روابط آن‌ها با سایر ایلات هم‌جوار؛ ۳- گذشته و تاریخ بیگدلی‌های خیرآباد بهبهان؛ ۴- بیگدلی‌های دزفول؛ ۵- بیگدلی‌های جانکی «باغ ملک» و رامهرمز و...

نویسنده‌ی این کتاب از کتب مرجع خاصه کتاب پنج جلدی بیگدلی - شاملو تالیف پروفیسور غلام‌حسین بیگدلی و دکتر محمدرضا بیگدلی، بهره گرفته و دانشمند محترم جناب آقای ایرج افشار مقدمه‌ی مسوطی بر کتاب مرقوم داشته‌اند.

تکفیرشدگان در تاریخ؛ به‌کوشش پرویز صانعی، تبریز، انتشارات هاشمی‌سودمند، ۱۳۸۴، ۷۷ ص.

در این کتاب به نقل از کتاب **سمرقند**، تالیف امین مالوف نوشته‌اند که خیام را در مرو به استناد رباعیات!! او (مثل: من بد کنم و تو بد مکافات دهی / پس فرق میان و تو چیست؟ بگو) محاکمه و

تکفیر کرده‌اند! با این حساب معلوم می‌شود که قاضی مرو در تاریخ حیات عمر خیام نیشابوری، رباعیات فارسی کفرآمیز او را از حفظ داشته است و لذا این همه تحقیقات و پژوهش‌های محققان که می‌گوید تا یکصد و پنجاه سال بعد از مرگ خیام، کسی در جایی شعر فارسی به او نسبت نداده است (ر.ک. مقاله‌ی دکتر محمدرضا جلالی نائینی، در حافظ شماره‌ی ۲۸)، از ریشه بی‌مورد و بی‌جاست!!

شعر و شاعری

پنج گوهر؛ علی‌اکبر کنی‌پور (مستی)، انتشارات ما، ۱۳۸۵، ۲۱۹ ص. این اثر ترجمه‌ی فارسی منظوم پنج متن عربی زیر است: دعای عرفه‌ی حضرت سیدالشهدا، دعای کمیل حضرت علی، داستان حبیب بن مظاهر، داستان مولا علی و مرد عرب، داستان مولا علی و قنبر. این کتاب با پیشگفتارهایی از دکتر خلیل خطیب رهبر، دکتر عباس کی‌منش و احمد کرمی به چاپ رسیده است. از علی‌اکبر کنی‌پور (مستی) که از تربیت‌شدگان استاد محمدعلی ناصح (رییس انجمن ادبی ایران) اند، نامه‌ی هم در همین شماره در نقد صفحه‌ی «با شاعران امروز» مجله چاپ شده است. نمونه‌هایی از اشعار مستی پیش از این در این ماهنامه چاپ شده است.

عارفانه‌ها و اندیشه‌ها، دکتر جاوید صلاحی (شیوا)، با مقدمه‌ی دکتر رضا اشرف‌زاده، مشهد، ۱۳۸۴، ۱۴۱ ص. نمونه‌ی شعر: «یاد باد آن روزگاران یاد باد» / خاطرات سبز یاران یاد باد / قدرشناسی ز خدمت‌ها خطاست / خدمت‌گزاران یاد باد / قرن‌ها تاریخ ما پُربار بود / افتخار نام ایران یاد باد / در زمستانی چنین سنگین و سرد / گرمی یاد بهاران یاد باد / حالیا تهران پُر از آلودگی‌ست / آن هوای پاک تهران یاد باد / جنگل و باغ و چمن ویرانه گشت / لاله‌ها در سبزه‌زاران یاد باد / ثروت‌اندوزی کنون پُرماجراست / حرمت سرمایه‌داران یاد باد / خشک‌سالی حال مردم را گرفت / جای پای برف و باران یاد باد / دیگران رفتند و ما هم می‌رویم / از حساب روز هجران یاد باد / شعر «شیوا» هم‌چو «حافظ» خواندنی‌ست / از شعور دوستداران یاد باد.

ادبیات کودکان

بررسی اجمالی و تحلیل ادبیات کودکان در ایران از آغاز تا دهه‌ی هفتاد؛ دکتر رضا شجری، چاپ اول، قیمت: ۲۲۰۰۰ ریال، ناشر: انتشارات عیاران.

این کتاب، پژوهشی فراگیر بر پایه‌ی شناخت سیر تاریخی جایگاه کودک در جامعه، دیدگاه‌های آموزشی و پرورشی و رشد ادبیات کودکان در ایران است. راهبرد این پژوهش گسترده، بر پایه‌ی چند حقیقت تاریخی استوار است. نخست آن‌که ایران تاریخی بسیار کهن دارد. بنابر این داده‌های باستان‌شناختی فلات ایران یکی از نخستین خاستگاه‌های تمدن در آسیاست، ادبیات کودکان شاخه‌ی نازک از درخت تناور فرهنگ و هنر این سرزمین است. ادبیات کودکان و نوجوانان بخشی از ادبیات غنی و گسترده‌ی ماست که به سبب نقش و تاثیر فراوانی که در تربیت مخاطبان دارد،

جایگاه ارزشمند و والایی را در علوم روانشناسی و تربیتی کسب کرده است. امروزه همه‌ی روانشناسان و متخصصان تعلیم تربیت به اهمیت این ابزار برنده و موثر واقف‌اند و از مربیان، نویسندگان، شاعران و سایر پدیدآورندگان آثار کودک انتظار دارند تا با مطالعه‌ی ابعاد شخصیتی کودک، به نیازهای ذهنی، عاطفی، اجتماعی و بدنی او در سنین و دوره‌های مختلف پی ببرند. بسیاری از نویسندگان و صاحب‌نظران ادبیات کودکان معتقدند. «ادبیات کودکان به مجموعه‌ی آثار و نوشته‌هایی (کتاب‌ها و مقالات) گفته می‌شود که به‌وسیله‌ی نویسندگان متخصص برای مطالعه کودکان تهیه می‌شود و در همه‌ی آن‌ها ذوق و سطح رشد و... کودکان مورد توجه است».

کتاب حاضر از سه بخش و سه پیوست تشکیل یافته است. بخش اول شامل دوره‌های مختلف ادبیات کودکان، پیدایش ادبیات کودکان، ادبیات کودکان قبل از اسلام، ادبیات کودکان از آغاز اسلام تا انقلاب مشروطیت، ادبیات کودکان از مشروطیت تا انقلاب اسلامی. بخش دوم بدین‌گونه می‌باشد: انواع نثر در ادبیات کودکان داستان، غیرداستان‌ها، ویژگی‌های نثر داستان‌ها و نوشته‌های کودکان، انواع نظم در ادبیات کودکان، ویژگی‌های شعر کودکان و بالاخره بخش که در برگزیده‌ی انواع نقد و بررسی از چند نویسنده و شاعر ادبیات کودکان می‌باشد.

ترجمه

به هنگام نیاز؛ جفری هودسن، ترجمه‌ی فیروزه بهبهانی، نشر پانید، ۱۳۸۴، ۴۵۶ ص. مولف یک استاد دانشگاه امریکایی (متولد ۱۹۴۲ م) است که در رشته‌ی تحقیقات بنیانی در علوم حیات و پزشکی صاحب کرسی‌ست و درباره‌ی «اثر رفتاری هورمون‌ها روی انسان» تحقیقاتی دارد و داستان‌نویسی او هم در همین فضا و با سوجدویی اطلاع وسیع‌اش در این زمینه‌ها خواندنی‌ست.

طنز

پشت پرده؛ راشد انصاری، نشر همسایه، ۱۳۸۴، ۱۴۴ ص.

نشریه‌های ادواری

فرهنگ مردم؛ فصلنامه‌ی فرهنگی اجتماعی، به مدیریت سیداحمد وکیلان، سال سوم (پاییز و زمستان ۱۳۸۳)، ویژه‌ی هزار و یک شب، با مقاله‌هایی از فریدون جنیدی، ایرج افشار، محمد جعفری، حمیدرضا دلوند، اولریش مارزولف، جواد صفی‌نژاد، علی بوذری، فریال سلحشور، تابان خواجه‌نصیر. در این شماره ایرج افشار، اشاره‌ی ملاحظت‌آمیز هم به مقاله‌ی سردبیر در **ماهنامه‌ی حافظ** درباره‌ی هزار و یک شب کرده است.

رودکی؛ هفته‌نامه‌ی فرهنگی، هنری، اجتماعی (فعالاً هر ماه یک‌بار منتشر می‌شود)، به مدیریت محمد عزیزی، شماره‌ی سوم (اردیبهشت ۱۳۸۵)، ۸۰ صفحه، ۸۰۰ تومان، دبیر تحریریه، اعظم کیان‌افراز، مدیر هنری: سیداسین محمدی، روابط عمومی: شهریار عباسی.